

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. sausio 15 d. Nr. S-2026/ 7 (7-2025/173)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės (pranešėja), Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėjas) 2025-11-24 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-11-03 sprendimo Nr. 68-69 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjo atstovas advokatas B.B. ir Inspekcijos atstovas C.C. 2025-12-15 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos Sprendimu ir prašo jį panaikinti.

Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Klaipėdos AVMI) atliko Pareiškėjo mokesčių apskaičiavimo patikrinimą ir surašė 2025-02-17 patikrinimo aktą Nr. (27.13 Mr) FR0680-47 (toliau – Patikrinimo aktas). Mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjas, 2021–2023 m. gavęs 266830 Eur individualios veiklos pajamų, kurių dalies, t. y. 197422 Eur, nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo bei nesumokėjo 25289 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), 7769 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmokų) ir 18 439 Eur valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – VSD įmokų). Taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas, vykdydamas individualią veiklą, teikė paslaugas, kurių teikimo vertė nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn. ir nuo 2024 m. birželio mėn. iki 2024 rugpjūčio mėn. viršijo 45000 Eur sumą, neapskaičiavo, nedeklaravo, bei nesumokėjo 50908 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM). Klaipėdos AVMI 2025-04-14 sprendimu Nr. (27.13 Mr) FR0682-84 (toliau – Klaipėdos AVMI sprendimas) nusprendė patvirtinti Patikrinimo aktą ir, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ), Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ), Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ), Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) nuostatomis, nurodė sumokėti į valstybės biudžetą 25289,32 Eur GPM, 5204,61 Eur GPM delspinigių, 9035 Eur GPM baudą, 50907,82 Eur PVM, 11415,10 Eur PVM delspinigių, 19540 Eur PVM baudą, 7768,80 Eur PSDĮ, 2888 Eur PSDĮ baudą, 18438,97 Eur VSDĮ, 6770 Eur VSDĮ baudą.

Inspekcija Sprendimu Klaipėdos AVMI sprendimą patvirtino.

Pareiškėjas, remdamasis MAĮ 3 straipsnio 5 dalies nuostata, tvirtina, kad visi neaiškumai ir prieštaravimai atsirado ne dėl Pareiškėjo kaltės ir turi būti vertinami mokesčių mokėtojo naudai. Pareiškėjas akcentuoja, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) teisėjų plenarinė sesija, atkreipė dėmesį į tai, kad įrodinėjimo našta, teisingai

apskaičiuojant mokesčio sumą, patikrinimo metu tenka mokesčių administratoriui, mokesčių administratorius privalo surinkti visus reikiamus duomenis, pagrindžiančius mokesčių administratoriaus apskaičiuotas mokesčių sumas (2003-12-15 plenarinės sesijos nutartis adm. byloje Nr. A-11-648/2003). Pareiškėjo tvirtinimu, jo argumentai yra pagrindžiami teikiamais įrodymais.

Pareiškėjas akcentuoja, kad administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tiek valdžios institucijos, tiek teismai, siekdami įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, atsižvelgti į susiklosčiusių aplinkybių visumą (2012-01-16 nutartis adm. byloje Nr. A-556-31/2012).

Pareiškėjas nurodo, kad mokestinis patikrinimas buvo atliekamas už seną laikotarpį, įskaitant dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino ir jo metu taikytų apribojimų laikotarpį. Pareiškėjas teikė švenčių vedimo paslaugas, dalis jų nebuvo suteikta dėl besitęsiančių karantino ribojimų. Pareiškėjas siekė gauti daugiau užsakymų, per nepasižiūrėjimą buvo priėmus užsakymų tai pačiai datai ir dėl to turėjo dėl renginių atšaukti arba užtikrinti, jog juos pravestų kiti atlikėjai, t. y. pinigines lėšas, patekusios į Pareiškėjo banko sąskaitą, turi būti skaidomos į tokias kategorijas: 1) gražintos tiesiogiai jas pervedusiems asmenims; 2) gražintos netiesiogiai jas pervedusiems asmenims (pasamdant kitą vedėją); 3) nesusijusios su vykdyta veikla; 4) Pareiškėjo pajamos iš vykdytos veiklos. Tokį piniginių lėšų paskirstymą patvirtina ir patikrinimo metu bei po Patikrinimo akto surašymo Pareiškėjo pateikti argumentai bei Klaipėdos AVMI surinkta informacija, t. y. apklausti keli asmenys, kurie nurodė, jog Pareiškėjas nevedė jų renginio. Todėl, Pareiškėjo teigimu, iš tokių asmenų gautų piniginių lėšų negalima laikyti Pareiškėjo gautomis pajamomis, kadangi nors ir netiesiogiai, bet jos buvo gražintos jas pervedusiam asmeniui. Priešingu atveju, už pilną sutarties nevykdymą būtų tekę sumokėti dvigubą avanso sumą, tai kai kuriais atvejais ir teko padaryti.

Pareiškėjas pažymi, jog dalyje privačių renginių Pareiškėjas negalėjo ir fiziškai dalyvauti, kadangi tuo pačiu metu dalyvavo kituose renginiuose, kuriuose yra užfiksuotas ir viešai prieinamoje informacijoje.

Pareiškėjas nurodo, kad jis grynaisiais pinigais gražino didesnes sumas nei yra nurodoma skundžiamame Sprendime ir Patikrinimo akte, t. y. buvo gražinti sumokėti avansai asmenims, kurie patvirtina piniginių lėšų gražinimo faktą. Prie šio skundo pridedami paaiškinimai patvirtina, kad Pareiškėjas paslaugų nesuteikė ir gražino sumokėtus avansus, viso patvirtinimų yra dėl 37600 Eur gražinimo.

Pareiškėjas prašo atkreipti dėmesį ir į tai, kad Pareiškėjo individualios veiklos pajamomis nepagrįstai buvo pripažintos ir su veikla nesusijusios pinigines lėšas (Patikrinimo akto 2 priedas), gautos kaip paskolos gražinimas ir / arba gautos gimtadienio dovanos, t. y.,

400 Eur įplaukų (2023-03-12, skola, S.Ž.) ir 500 Eur įplaukų (2023-09-25, dovana gimimo dienos proga, P.P.).

Pareiškėjas akcentuoja, kad mokesčių administratorius turi visą informaciją (banko sąskaitų išrašus, Pareiškėjo paaiškinimus) bei įgaliojimus susisiekti su avansus pervedusiais asmenimis, tačiau tai nebuvo padaryta. Pareiškėjas su užsakovais turėjo tik pavienius kontaktus prieš daugiau nei du – tris metus, dažnu atveju už šventės organizatorius avansinius mokėjimus atliko jų giminaičiai (tėvai), bendravimas dažnai vyko per programėlę (Messenger), todėl Pareiškėjui gauti patvirtinimus apie tiesiogiai ar netiesiogiai gražintas pinigines lėšas yra sudėtinga, tai pradėta daryti po to, kai buvo priimtas Klaipėdos AVMI sprendimas. Šie asmenys, apklausiami kaip liudytojai, galėtų patvirtinti, jog Pareiškėjas nebuvo jų šventės vedėjas.

Pareiškėjas, remdamasis LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos nuostata 2012-07-05 adm. byloje Nr. A-602–200/2012¹, pabrėžė, kad vienas iš esminių Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinis tikrumas ir aiškumas. Teisinio tikrumo, aiškumo imperatyvas suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui. Jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių². Konstitucinio teisinio tikrumo ir aiškumo imperatyvas mokesčių teisėje *expressis verbis* išreikštas MAJ 6 straipsnyje įtvirtintais apmokestinimo teisinio reguliavimo ir taikymo principais, *inter alia* apmokestinimo aiškumo principu, kuris nustato, jog mokestinės prievolės turinys, jos atsiradimo, vykdymo ir pasibaigimo tvarka ir pagrindai Lietuvos Respublikos mokesčių teisės aktuose turi būti aiškiai apibrėžti. Šio principo svarbą taip pat patvirtina MAJ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas imperatyvas, jog Lietuvos Respublikos mokesčių teisės aktų prieštaravimai ar neaiškumai aiškinami mokesčių mokėtojo naudai. Nacionalinėje teisėje taikomi principai pripažįstami ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje, kurioje nurodoma, jog Europos Sąjungos teisės aktai turi būti ir aiškūs, o jų taikymas iš anksto numanomas teisės subjektu. Šis teisinio saugumo reikalavimas itin griežtai taikomas tuomet, kai teisės aktai gali turėti finansinių padarinių, kad suinteresuotieji asmenys galėtų tiksliai žinoti jiems taikomus įpareigojimus (žr. pvz., 2009-10-29 ESTT sprendimo byloje C-29/08, Skatteverket prieš AB SKF, 77 punktą).

Pareiškėjas Komisijos prašo vadovautis MAJ 67 straipsniu ir nurodo, kad būtent mokesčių administratorius turi pareigą pagrįsti mokesčių mokėtojų apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas (LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-8-1375/2010; 2010-09-06 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-984/2010).

Pareiškėjo vertinimu, Patikrinimo aktas yra paremtas neteisingai įvertintomis faktinėmis aplinkybėmis. Klaipėdos AVMI, atlikdama mokestinį patikrinimą, pažeidė įstatymuose nustatytus apmokestinimo principus, įskaitant teisingumo principą, kuris yra neatsiejamas nuo MAJ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos mokesčių administratoriaus pareigos, administruojant mokesčius, vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Mokesčių administratorius savo veikloje privalo vadovautis ne tik formaliomis mokesčių teisės aktuose nustatytais taisyklėmis, bet ir minėtais kriterijais (LVAT 2005-05-03 nutartis adm. byloje Nr. A-5-518/2005; 2007-11-29 nutartį adm. byloje Nr. A-17-1086/2007; 2005-09-14 sprendimą adm. byloje Nr. A-5-1075/2005).

Pareiškėjas nurodo, kad MAJ įtvirtintas teisingumo principas yra neatsiejamas nuo MAJ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos mokesčių administratoriaus pareigos, administruojant mokesčius, vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Mokesčių administratorius savo veikloje privalo vadovautis ne tik formaliomis mokesčių teisės aktuose nustatytais taisyklėmis, bet ir minėtais kriterijais (LVAT 2005-05-03 nutartis adm. byloje Nr. A-5-518/2005; 2007-11-29 nutartis adm. byloje Nr. A-17-1086/2007; 2005-09-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-5-1075/2005). Vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais privalo būti atliekamas mokestinis patikrinimas, nepažeidžiant mokesčio mokėtojų teisių (LVAT 2008-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A-555-158/2008; 2009-05-28 nutartis adm. byloje Nr. A-556-670/2009; 2009-06-18 nutartis adm. byloje Nr. A-556-483/2009), vertinamas mokesčių mokėtojų sąžiningumas (LVAT 2004-10-27 nutartis adm. byloje Nr. A-11-355/2004), vykdomos kitos mokesčių administravimo procedūros ar atliekami atskiri mokesčių administravimo veiksmai. Iš

¹ „Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas yra universalus, juo grindžiama visa teisės sistema ir pati Lietuvos Respublikos Konstitucija. Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001-07-12, 2002-11-25 nutarimus)“.

² žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003-05-30, 2004-01-26, 2009-09-02 nutarimus.

Patikrinimo akte išdėstytų argumentų akivaizdu, kad mokesčių administratorius yra šališkas, neteisingai vertina surinktus įrodymus ir aplinkybes.

Dėl paskirtų baudų

Pareiškėjas nesutinka su jam paskirtomis mokesčių ir įmokų baudomis.

Pareiškėjas cituoja MAĮ 140 straipsnio 2 dalies nuostatas, reglamentuojančias baudų skyrimo pagrindą ir kriterijus, taip pat MAĮ 140 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas, nustatančias asmens atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, ir nurodo, kad LVAT teisėjų kolegija administracinėje byloje Nr. A-261-214/2008, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004-01-26 nutarime nurodytus baudų dydžio nustatymo principus, padarė išvadą, kad skiriant baudą už mokesčių įstatymo pažeidimą, turėtų būti imamas sankcijoje numatytos baudos vidurkis. LVAT pažymėjo, kad skiriant baudą asmeniui, individualizuojant jos dydį, privaloma atsižvelgti į atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes, kurias lemia pažeidimo pobūdis (LVAT 2010-12-06 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1117/2010). Taigi, skiriamos baudos dydis priklauso nuo visų kompleksiskai vertinamų su konkrečiu atveju susijusių minėtų aplinkybių, o esant atsakomybę didinančių ir mažinančių aplinkybių pusiausvyrai (ar tokių aplinkybių nesant), skiriamas įstatyme nustatytos minimalios ir maksimalios sankcijos vidurkis (LVAT 2010-06-04 nutartis adm. byloje Nr. A-575-916/2010; 2010-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-442-884/2010; 2010-11-29 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1546/2010).

Pareiškėjas skunde pažymi, jog bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė visą mokesčių administratoriaus prašomą informaciją bei pirmą kartą yra baudžiamas už MAĮ numatytus pažeidimus. Todėl, net ir formaliai pripažinus, jog Pareiškėjas padarė jam kvalifikuojamus pažeidimus, vadovaujantis MAĮ nustatytais teisingumo ir protingumo principais, Pareiškėjui turėjo būti skirtos mažesnės nei vidutinio dydžio baudos.

Dėl atleidimo nuo priskaičiuotų delspinigių sumokėjimo

Pareiškėjas akcentuoja, kad nesutinka su papildomai priskaičiuotais mokėtiniais mokesčiais, tačiau tuo atveju, jeigu būtų tvirtinamas skundžiamas Sprendimas, prašo atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių sumokėjimo.

Pareiškėjas nurodo, kad delspinigių paskirtis – užtikrinti mokestinės prievolės įvykdymą (MAĮ 95 straipsnio 1 dalies 1 punktas) ir jie skaičiuojami visada, kai yra MAĮ numatyti pagrindai. Tačiau mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu yra MAĮ 141 straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindas, taip pat kitais atvejais, kai delspinigius iš fizinių asmenų išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal pastarojo įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą (MAĮ 100 straipsnio 1 dalis).

Pareiškėjas pažymi, kad LVAT, nagrinėdamas mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų baudų ir delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais (LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011, 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-10-10 nutartis A-556-2544/2011 adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011). Reikšmingomis aplinkybėmis, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįsta ir tokias aplinkybes, kaip mokestinio patikrinimo, mokestinio ginčo trukmė, mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmų atlikimo operatyvumas (LVAT 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011), paties mokėtojo elgesys (LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011).

Pareiškėjas akcentuoja, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė, tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad santykyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai. Nurodo, kad MAĮ 100 straipsnis yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo

nuo delspinigių klausimą, todėl ji negali būti supriešinama su MAJ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų (teisingumo, privalomumo) principų taikymo mokestiniuose santykiuose. Tam, kad būtų užtikrinamas mokesčių mokėjimas į valstybės biudžetą, yra svarbus mokesčių administratoriaus vaidmuo, nes MAJ 8 straipsnyje įtvirtinta teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata įpareigoja mokesčių administratorių užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą, vadovaujantis teisingumu ir protingumu pagrįstais kriterijais.

Pareiškėjo tvirtinimu, mokesčių administratorius turėtų įvertinti visus atleidimo nuo priskaičiuotųjų delspinigių kriterijus, atsižvelgti į LVAT praktiką ir priimti teisingą bei proporcingą sprendimą Pareiškėjo atžvilgiu. Mokesčių administratorius, sprenddamas klausimą dėl atleidimo nuo priskaičiuotųjų delspinigių sumokėjimo, turėtų vadovautis oficialiais teisės aiškinimo šaltiniais, o jeigu jų nėra, interpretuoti mokesčių įstatymų nuostatų neaiškumus Pareiškėjo labui, taip pat turėtų įvertinti Pareiškėjo bendradarbiavimą, įgyvendinti mokesčių administratoriaus pareigą vadovautis protingumo ir teisingumo principais, LVAT nuostatomis ir atleisti Pareiškėją bent jau nuo dalies apskaičiuotųjų delspinigių sumos (LVAT 2020-12-02 nutartis adm. byloje Nr. A-2714-602/2020; 2021-02-03 nutartis adm. byloje Nr. eA-217-968/2021; 2020-01-21 nutartis adm. byloje Nr. A-5575-602/2019 ir kt.).

Inspekcija Sprendime pasisakė dėl gražintų piniginių lėšų, baudos dydžio ir atleidimo nuo delspinigių galimybės.

Dėl gražintų piniginių lėšų

Inspekcija įvertino Pareiškėjo teiginius, susijusius su Pareiškėjo paslaugų užsakovams gražintų avansų už nesuteiktas paslaugas ir piniginių lėšų, gautų kaip paskolos gražinimas arba gimtadienio dovana, pripažinimu Pareiškėjo apmokestinamosiomis pajamomis. Inspekcija nurodė, kad mokesčių mokėtojas privalo: 1) teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus; 2) pateikti mokesčių administratoriui visus patikrinimui atlikti reikiamus dokumentus, kompiuteriu tvarkomos apskaitos duomenis bei kitą informaciją (MAJ (2004-04-13 redakcija Nr. IX-2112) 40 straipsnio 6, 8 punktai). PVM mokėtojas privalo tvarkyti apskaitą ir turėti visus šio įstatymo (PVMĮ) reikalaujamus dokumentus (PVMĮ (2004-01-15 redakcija Nr. IX-1960) 77 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Be to, Inspekcija Sprendime išdėstė teisės aktų nuostatas, susijusias su gyventojų, besiverčiančių individualia veikla, apskaitos dokumentams ir apskaitai keliamais reikalavimais ir akcentavo, kad apskaitos duomenų fiksavimas, sisteminimas ir saugojimas nėra savitiksliis dalykas – šių duomenų pagalba mokesčių administratorius gali patikrinti, ar mokesčių mokėtojas laiku ir tiksliai vykdo mokestinę prievolę, esant pagrindui, tiksliai suformuoti minėtą prievolę, todėl mokesčių mokėtojas privalo tvarkyti apskaitą taip, kad mokesčių administratorius galėtų gauti visapusišką informaciją apie mokėtojo turto, įsipareigojimų pasikeitimus.

Inspekcija nurodė, kad atlikus Pareiškėjo individualios veiklos tyrimą, nustatyta, kad: 1) Klaipėdos AVMI 2024-11-13 Pranešime apie numatomą mokestinį tyrimą Nr. (27.13 Mr) MTP710 (toliau – Pranešimas) (įteiktas Inspekcijos portalo autorizuotų elektroninių paslaugų *Mano VMI* srityje 2024-11-13) Pareiškėjui nurodė iki 2024-11-25 pateikti duomenis / dokumentus, reikalingus mokestinio tyrimo (toliau – MT) atlikimui, įskaitant buhalterinės apskaitos pirminius ir suvestinius apskaitos dokumentus. Inspekcija Pareiškėjui 2024-11-22 pateiktu prašymu mokestinio tyrimo atlikimui reikalingų duomenų / dokumentų pateikimo terminą pratęsė iki 2024-11-29, tačiau Pareiškėjas duomenų / dokumentų nepateikė ir vėliau nurodytais kontaktais mokesčių administratoriui su juo susisiekti nebepavyko (Inspekcijos 2024-12-17 Mokestinio tyrimo ataskaita Nr. (27.13 Mr) FR0686-978 (toliau – Ataskaita)); 2) Pareiškėjas mokestinio tyrimo metu nepateikė Gyventojų, vykdančio individualią veiklą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo ar kitų dokumentų, kuriuose būtų užfiksuotos 2021–2023 m. laikotarpiu gautos pajamos. Pareiškėjo gautos pajamos iš individualios veiklos už

laikotarpį nuo 2021 iki 2023 m. nustatytos remiantis bankų pateiktais duomenimis; 3) Pareiškėjas 2025-01-31 ir 2025-02-05 el. paštu pateikė sąrašą asmenų, kuriems 2021–2022 m. paslaugų nesuteikė ir paslaugų užsakovams grynaisiais pinigais grąžino sumokėtas pinigines lėšas. Pareiškėjo pateiktame sąraše nurodyta 14 asmenų, kuriems, jo paaiškinimu, jis 2021–2022 m. iš viso grynaisiais pinigais grąžino 19450 Eur avansu sumokėtas lėšas. Mokestinio patikrinimo metu septyni asmenys savo paaiškinimuose patvirtino, kad Pareiškėjas jiems nesuteikė paslaugų ir avansu Pareiškėjui sumokėtos lėšos jiems buvo grąžintos grynaisiais pinigais, o trys asmenys nurodė, kad užsakytos paslaugos jiems buvo suteiktos (suteiktų paslaugų vertė – 3700 Eur), paslaugas teikė pats Pareiškėjas, todėl jiems jokie pinigų grąžinimai nebuvo vykdyti.

Inspekcija nurodė, kad apklausus aukščiau paminėtus asmenis ir nustačius Pareiškėjo ir jo klientų pateiktų duomenų neatitikimus, Inspekcija telefonu susisiekė su Pareiškėju dėl informacijos patikslinimo. Pareiškėjas, patikslindamas pirminiame paaiškinime pateiktus duomenis, papildomų duomenų apie kitus asmenis, kuriems galimai galėjo būti grąžintos avansu sumokėtos lėšos, nepateikė (Pareiškėjo 2025-01-31 ir 2025-02-05 el. laiškai; asmenų paaiškinimai; 4) Pareiškėjas Inspekcijai pateikė papildomą 13 asmenų sąrašą, kuriems grąžino sumokėtus pinigus ir kurie patvirtino jų grąžinimą.

Inspekcija akcentavo, kad LVAT praktikoje įprastai pirmenybė teikiama pirminiams, laiko ir kitų aplinkybių nepaveiktiems įrodymams (LVAT 2007-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A-17-301/2007, 2009-06-12 nutartis adm. byloje Nr. A-556-65/2009), o situacija, kai mokestines prievoles įtakojantys dokumentai ir įrodymai yra pateikiami jau po įvykdytų kontrolės veiksmų, vertinama kritiškai (LVAT 2010-09-06 nutartis adm. byloje Nr. A-556-983/2010, 2011-01-03 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1632/2010, 2016-02-17 nutartis adm. byloje Nr. A-289-556/2016), nes, teismo manymu, nors tai nėra draudžiama, tačiau užkerta galimybę ir sukelia pagrįstas abejones tikėti pareiškėjo sąžiningumu.

Inspekcija pažymėjo, kad Pranešimu, kuris buvo įteiktas 2024-11-13, nurodė pateikti buhalterinės apskaitos pirminius ir suvestinius apskaitos dokumentus, įskaitant Gyventojų, vykdančio individualią veiklą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą, kuriame fiksuojamos tiek gautos, tiek grąžintos pinigų sumos. Pareiškėjas tik mokestinio patikrinimo metu pateikė konkrečių asmenų sąrašą, kuriems, Pareiškėjo teigimu, jis grąžino pinigus ir Inspekcija įvertino šią informaciją. Pareiškėjas naujus dokumentus pateikė tik su skundu Inspekcijai, susipažinus su Klaipėdos AVMI sprendimu ir Patikrinimo aktu. Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėjas nepateikė minėto žurnalo. Kita vertus, Pareiškėjas pateikė grynųjų pinigų grąžinimo 2021–2023 m. patvirtinimo dokumentus, tačiau nenurodė, kokios išskirtinės priežastys sutrukdė tvarkyti apskaitos dokumentus ir juos pateikti mokesčių administratoriui vėliausiai per 30 dienų nuo Patikrinimo akto įteikimo (MAĮ 131 straipsnio 1 dalis).

Centrinio mokesčių administratoriaus nuomone, Pareiškėjo pateikti dokumentai laikytini Pareiškėjo gynybine pozicija, siekiant pagrįsti grąžintų pinigų sumą, kuri, kaip nustatyta Klaipėdos AVMI, įvertinta kaip Pareiškėjo gautos apmokestinamos pajamos.

Inspekcija taip pat pažymėjo, jog S.Ž. buvo pervedęs Pareiškėjui 100 Eur „už 2022 spalio 1 d.“ (2022-01-12 įplaukos), jo antrą pavedimą „Skola“ 400 Eur Klaipėdos AVMI vertino kaip skolą už įvykusį renginį (2022-03-12 pavedimas), nes beveik visi mokėjimai už renginius sudarė apie 500 Eur. P.P. atliko tris pavedimus Pareiškėjui, tarp jų ir už renginį (2022-06-20 įplaukos – 500 Eur, 2022-08-22 įplaukos – 1700 Eur, 2023-09-25 įplaukos – 500 Eur). Dėl nurodyto įrašo „Dovana gimimo dienos proga“, pažymima, jog vyko užsakytas renginys gimimo dienos proga, už kurį buvo atsiskaityta.

Inspekcijos vertinimu, mokesčių administratoriaus teiginiai yra motyvuoti, pagrįsti įrodymais – mokesčių administratorius pareigas, nustatytas MAĮ 67 straipsnyje, įvykdė. Tuo tarpu mokesčių mokėtojas, neigdamas mokesčių administratoriaus poziciją, faktinių duomenų, kurie leistų spręsti kitaip, nepateikė. Skunde teikiami paaiškinimai nebuvo pagrįsti

pakankamais įrodymais, todėl mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėjas pažeidė mokesčių teisės normų reikalavimus ir tuo pagrindu apskaičiavo mokėtinas mokesčių sumas.

Dėl baudos dydžio

Inspekcija nurodė, kad skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, nuo to, ar mokesčių mokėtojas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nuo mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimo ir kitų aplinkybių, kurias įstatymas pripažįsta lengvinančiomis ar sunkinančiomis skiriant didesnę ar mažesnę baudą (MAĮ (2018-06-28 redakcija Nr. XIII-1329, 2022-12-13 redakcija Nr. XIV-1658) 140 straipsnio 2–4 dalys).

Inspekcija Sprendime išdėstė MAĮ nuostatas, susijusias su baudos skyrimu ir Bazinės socialinės išmokos dydžio nustatymu, ir nurodė, kad teisės aktai aiškiai reglamentuoja baudos, kaip poveikio priemonės už padarytą teisės pažeidimą, skyrimo kriterijus, vertinimo aspektus.

Inspekcija pažymėjo, kad nustatė atsakomybę sunkinančias aplinkybes (Pareiškėjas tyčiniiais veiksmais, t. y. aiškiai suvokdama įstatymų leidėjo įtvirtintus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo bei sumokėjimo reikalavimus, įtvirtintus GPMĮ 2 straipsnio 14 dalies, 8 straipsnio 5 dalies, 18 straipsnio 1 dalies, 25 straipsnio 1 dalies, 27 straipsnio 1 dalies, 36 straipsnio 2 dalies, PVMĮ 2 straipsnio 32 dalies, 3 straipsnio 1 dalies, 63 straipsnio 1 dalies, 71 straipsnio 1, 2 dalių, 92 straipsnio 1, 3 dalių, 123 straipsnio 1 dalies nuostatose, VSDĮ 2 straipsnio 8 dalies, 5 straipsnio 2 dalies, 9 straipsnio 4 dalies, 10 straipsnio 3 dalies 2 punkto, 19 straipsnio 2 dalies nuostatose, SDĮ 17 straipsnio 4 dalies, 19 straipsnio 1 dalies nuostatose, PVMĮ 71 straipsnio 1 ir 2 dalių, 92 straipsnio 1, 3 dalių nuostatose, nedeklaravo bei nesumokėjo mokesčių ir įmokų ir tokiu būdu padarė didelę žalą valstybės biudžetui, nes 102404,91 Eur mokesčių suma viršija 27500 Eur (500 X 42 Eur) maksimalią sumą; Pareiškėjas nepateikė Gyventojų, vykdančio individualią veiklą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo ar kitų dokumentų, kuriuose būtų užfiksuotos 2021–2023 m. gautos pajamos ir patirtos veiklos išlaidos) ir lengvinančią aplinkybę (mokesčių mokėtojas pateikė paaiškinimus ir dalį dokumentų) (Sprendimas, 6 psl., Patikrinimo aktas, 16 psl.), todėl Inspekcija jau įvertino Pareiškėjo teiktos informacijos apimtį skiriant baudą ir pagrįstai nuo papildomai apskaičiuotų mokesčių skyrė vidutinio dydžio baudas.

Dėl atleidimo nuo dalies delspinigių

Inspekcija Sprendime, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalies nuostatomis ir atsižvelgdama į teismų praktiką, neatleido Pareiškėjo nuo apskaičiuotų mokesčių delspinigių sumų. Inspekcija konstatavo, kad mokesčių administratorius neatliko teisės normų neatitinkančių veiksmų ir (ar) apskaičiuoti delspinigiai akivaizdžiai neviršija apskaičiuotų 50907,82 Eur PVM ir 25289,32 Eur GPM sumos, todėl 11415,10 Eur PVM ir 5204,61 Eur GPM delspinigiai atitinka MAĮ nuostatas ir aptartus teisingumo bei protingumo kriterijus. Be to, Pareiškėjas pateikė tik dalį reikalaujamų dokumentų, nenurodė, kokios išskirtinės priežastys trukdė tvarkyti apskaitos dokumentus ir juos tinkamai pateikti mokesčių administratoriui.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, Inspekcijos Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas tarp Inspekcijos ir Pareiškėjo vyksta dėl nurodymo į valstybės biudžetą sumokėti 25289,32 Eur GPM, 5204,61 Eur GPM delspinigių, 9035 Eur GPM baudą, 50907,82 Eur PVM, 11415,10 Eur PVM delspinigių, 19540 Eur PVM baudą, 7768,80 Eur PSD įmokų, 2888 Eur PSD įmokų baudą, 18438,97 Eur VSD įmokų, 6770 Eur VSD įmokų baudą.

Mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas nuo 2015-04-14 įregistravo individualią veiklą (vykdoma veikla – kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla ir scenos

pastatymų veikla). Nustatyta, kad Pareiškėjas: a) 2021–2023 m. gavo 266830 Eur individualios veiklos pajamų, kurių dalies, t. y. 197422 Eur, nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM, VSD ir PSD įmokų (1 pažeidimas); b) vykdydamas individualią veiklą, teikė paslaugas, kurių teikimo vertė nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn. ir nuo 2024 m. birželio mėn. iki 2024 rugpjūčio mėn. viršijo 45000 Eur sumą, neapskaičiavo, nedeklaravo, bei nesumokėjo mokėtino PVM (2 pažeidimas).

Pareiškėjas, nesutikdamas su apskaičiuotomis mokesčių, įmokų ir su jomis susijusiomis sumomis, nurodo, kad teikė švenčių vedimo paslaugas, dėl COVID-19 paskelbto karantino negalėjo vykdyti veiklos, todėl laisvėjant karantino ribojimams, stengėsi gauti daugiau užsakymų ir per neapsižiūrėjimą priėmė užsakymų tai pačiai datai. Pareiškėjo teigimu, turėjo dalį renginių atšaukti arba užtikrinti, kad juos pravestų kiti atlikėjai, dalyje privačių renginių Pareiškėjas negalėjo fiziškai dalyvauti, kadangi tuo pačiu metu dalyvavo kituose renginiuose, kuriuose yra užfiksuotas ir viešai prieinamoje informacijoje.

Pareiškėjo tvirtinimu, piniginės lėšos, patekusios į Pareiškėjo banko sąskaitą, turi būti skirstomos į tokias kategorijas: 1) gražintos tiesiogiai jas pervedusiems asmenims; 2) gražintos netiesiogiai jas pervedusiems asmenims (pasamdant kitą vedėją); 3) nesusijusios su vykdyta veikla; 4) Pareiškėjo pajamos iš vykdytos veiklos. Tokį piniginių lėšų paskirstymą patvirtina ir patikrinimo metu bei po Patikrinimo akto surašymo Pareiškėjo pateikti argumentai bei Klaipėdos AVMI surinkta informacija, t. y. apklausti keli asmenys, kurie nurodė, jog Pareiškėjas nevedė jų renginio.

Pareiškėjas nurodo, kad buvo gražinti sumokėti avansai asmenims, kurie patvirtina piniginių lėšų gražinimo faktą. Prie šio skundo pridedami paaiškinimai patvirtina, kad Pareiškėjas paslaugų nesuteikė ir gražino 37600 Eur sumokėtų avansų. Centrinis mokesčių administratorius Pareiškėjo papildomai pateiktus dokumentus / įrodymus nepagrįstai vertino kaip Pareiškėjo gynybinę versiją. Be to, Pareiškėjo individualios veiklos pajamomis nepagrįstai buvo pripažintos gražintos paskolos ir / ar piniginės dovanos. Taigi, konstatuotina, kad ginčas iš esmės susijęs su įrodymų, susijusių su gyventojams gražintų avansu sumokėtų lėšų už nesuteiktas paslaugas bei Pareiškėjo gautų piniginių dovanų ir paskolos, vertinimu.

Komisija pažymi, kad tiek Klaipėdos AVMI Patikrinimo akte, tiek sprendime dėl Patikrinimo akto tvirtinimo yra detalios išdėstytos GPM, PVM, SD, VSD nuostatos, kuriomis remiantis yra apskaičiuoti mokesčiai ir įmokos, dėl jų taikymo pagrįstumo ginčas nevyksta, todėl Komisija iš naujo Pareiškėjo apmokestinimui reikšmingų teisės aktų nuostatų nekartoja.

Kadangi mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (pvz., LVAT 2012-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A-858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A-261-1032/2014, 2024-07-17 nutartis adm. byloje Nr. eA-611-662/2024), Komisija savo sprendime pasisakys dėl Pareiškėjo skunde Komisijai ir Pareiškėjo atstovo Komisijos posėdžio metu nurodytų esminių nesutikimo su skundžiamu Sprendimu motyvų.

Ginčo byloje nustatytos esminės Pareiškėjo 2021–2023 m. gautų individualios veiklos pajamų apskaičiavimo aplinkybės:

1) Klaipėdos AVMI 2024-11-13 Pranešime apie numatomą mokestinį tyrimą Nr. (27.13 Mr) MTP710 Pareiškėjui nurodė iki 2024-11-25 pateikti duomenis / dokumentus, reikalingus mokestinio tyrimo atlikimui, įskaitant buhalterinės apskaitos pirminius ir suvestinius apskaitos dokumentus. Pareiškėjas duomenų / dokumentų nepateikė, taip pat Pareiškėjas nepateikė Gyventojų, vykdančio individualią veiklą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo ar kitų dokumentų, kuriuose būtų užfiksuotos 2021–2023 m. laikotarpiu gautos pajamos ir patirtos veiklos išlaidos. Pareiškėjo gautos pajamos iš vykdytos individualios veiklos už laikotarpį nuo 2021 m. iki 2023 m. nustatytos remiantis bankų pateiktais duomenimis;

2) Pareiškėjas 2021–2023 m. vykdydamas individualią veiklą, už gyventojams ir juridiniams asmenims suteiktas paslaugas mokėjimo pavedimais gavo 313552 Eur pajamų. Kaip matyti iš Patikrinimo akto 3 lentelės ir priedų Nr. 1³ ir Nr. 2⁴, duomenų, ši suma apskaičiuota iš pagal bankų pateiktus duomenis nustatytų pajamų (333602 Eur) atėmus dėl Pareiškėjo nesuteiktų paslaugų užsakovams grąžintus avansus (4300 Eur – grąžinta pavedimu, 15750 Eur – grąžinta grynaisiais pinigais). Iš 313552 Eur pajamų atėmus už 2021–2023 m. mokestinio patikrinimo metu apskaičiuotą 46722 PVM sumą, nustatyta Pareiškėjo už 2021–2023 m. gautų individualios veiklos pajamų suma – 266830 Eur. Pareiškėjas teiktose Pajamų mokesčio deklaracijose (forma GPM311) už 2021–2023 m. deklaravo tik 69408 Eur individualios veiklos pajamų sumą;

3) Kaip jau pirmiau nurodyta, vertinant Pareiškėjo 2021–2023 m. gautas individualios veiklos pajamas, buvo įvertinti atvejai, kai Pareiškėjas paslaugų nesuteikė ir paslaugų užsakovams grynaisiais pinigais ir / ar pavedimais grąžino avansu sumokėtas pinigines lėšas. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas patikrinimo metu 2025-01-31 ir 2025-02-05 el. paštu pateikė 14 asmenų sąrašą, kuriems, Pareiškėjo teigimu, 2021–2022 m. paslaugų nesuteikė ir iš viso grynaisiais pinigais grąžino 19450 Eur avansu sumokėtas lėšas:

Lentelė. Duomenys apie paslaugų užsakovams grynaisiais pinigais grąžintas avansu sumokėtas pinigines lėšas

Nr.	Metai / eil.nr.	Mokėjimo data	Mokėtojas	Renginio data	Grąžinta grynais Eur	Pastabos
1	2021-1	2021-04-09	G. Š.	2021-10-01	900	
2	2021-2	2021-08-17	L. K.	2022-03-19	500*	Pripažintas avanso grąžinimas
3	2022-1	2022-05-09	E. A.	2023-04-01	700*	Pripažintas avanso grąžinimas
4	2022-2	2022-07-27	R. B.	2023-07-01	1600*	Pripažintas avanso grąžinimas
5	2022-3	2022-10-16	V. B.	2023-06-24	1900	
6	2022-4	2022-01-05 2022-01-06	D.K.	2023-08-19 2023-08-19	1000* 800*	Pripažintas avanso grąžinimas
7	2022-5	2022-10-15	L.T.	2023-06-23	850*	Pripažintas avanso grąžinimas
8	2023-1	2026-01-16	L.Š.	2023-04-21	1400*	Pripažintas avanso grąžinimas
9	2023-2	2023-05-22	I. L.	2023-09-01	900	
10	2023-3	2023-01-21	T. A.	2024-07-06	1600*	Pripažintas avanso grąžinimas
11	2023-4	2023-07-31	A.M.	2024-01-13	900*	Pripažintas avanso grąžinimas
12	2023-5	2023-08-21	K.B.	2024-06-29	1700*	Pripažintas avanso grąžinimas
13	2023-6	2023-09-01	J.C.	2024-08-03	3200*	Pripažintas avanso grąžinimas
14	2023-7	2023-02-01 2023-03-10	K.C.	2024-06-08 2024-06-08	1000* 500*	Pripažintas avanso grąžinimas
				Viso,	19450	

³ Duomenų apie A.A. iš juridinių asmenų gautas individualios veiklos pajamas suvestinė.

⁴ Duomenų apie A.A. iš fizinių asmenų gautas individualios veiklos pajamas suvestinė

				Iš pripažintas avanso grąžinimas	15750*	
--	--	--	--	---	--------	--

4) Mokesčių administratoriaus pareigūnė patikrinimo metu el. paštu apklausė Pareiškėjo nurodytus asmenis. Patikrinimo akte nurodyta, kad septyni asmenys savo paaiškinimuose patvirtino, kad Pareiškėjas jiems nesuteikė paslaugų ir avansu Pareiškėjui sumokėtos lėšos jiems buvo grąžintos grynaisiais pinigais, o trys asmenys nurodė, kad užsakytos paslaugos jiems buvo suteiktos (suteiktų paslaugų vertė – 3700 Eur), paslaugas teikė pats Pareiškėjas, todėl jiems pinigų grąžinimai nebuvo vykdyti. Mokesčių administratorius, vadovaudamasis el. laiškuose Pareiškėjo užsakovų pateiktais atsakymais, pripažino, kad paslaugų užsakovams grynaisiais pinigais grąžinta 15750 Eur (Patikrinimo akto 6 priedo D dalis) ir akcentavo, kad vertinant Pareiškėjo 2021–2023 m. gautas individualios veiklos pajamas eliminuoti atvejai, kuomet Pareiškėjas paslaugų nesuteikė ir paslaugų užsakovams grynaisiais ir / ar pavedimais grąžino avansu sumokėtas pinigines lėšas (Patikrinimo akto 5 psl., 3 lentelė). Įvertinęs Pareiškėjo mokesčių administratoriui pateiktas Pajamų mokesčio deklaracijas (forma GPM311) už 2021–2023 m., mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas deklaravo tikrovės neatitinkančius duomenis (Patikrinimo akto 6 psl.).

Komisija, išanalizavusi paslaugų užsakovų paaiškinimų turinį, be pirmiau minėtų aplinkybių, pastebi, kad mokesčių administratorius pripažino (Patikrinimo akto 6 priedo D dalis), jog keturiais atvejais Pareiškėjas už ketinamas suteikti paslaugas pervestas avansų sumas grynais grynaisiais pinigais paslaugų užsakovams grąžino ir tais atvejais, kuomet, remiantis užsakovų paaiškinimais, paslaugos jiems buvo suteiktos, tačiau šias paslaugas suteikė ne Pareiškėjas, o kiti asmenys, ir šie užsakovai nepatvirtino grynųjų pinigų grąžinimo Pareiškėjui. Tokiu būdu mokesčių administratorius pripažino, kad Pareiškėjas grynaisiais pinigais L.K. grąžino 500 Eur, T.A. – 1600 Eur, J.C. – 3200 Eur, L.Š. – 1400 Eur. Komisija pažymi, kad byloje nėra duomenų, koku būdu, paslaugas užsakovams atlikus ne Pareiškėjui, o kitiems asmenims, Pareiškėjas su jais atsiskaitydavo, Pareiškėjas išlaidų dokumentų, susijusių su 2021–2023 m. vykdyta individualia veikla, nepateikė, Pareiškėjo pasirinktas leidžiamų atskaitymų pripažinimo būdas – 30 procentų gautų veiklos pajamų (Patikrinimo akto 7 psl.).

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjo teiginio, kad Pareiškėjo individualios veiklos pajamomis nepagrįstai buvo pripažinta grąžinta paskola (S.Ž. atveju) ir piniginė dovana (P.P. atveju), pažymi, kad iš byloje pateiktų dokumentų (Patikrinimo akto 2 priedas) matyti, kad P.P. pervedė lėšas Pareiškėjui: 1) 2022-06-20 – 500 Eur ((duomenys neskelbtini)); 2) 2022-08-22 – 1700 Eur ((duomenys neskelbtini)); 3) 2023-09-25 – 500 Eur ((duomenys neskelbtini)), kuriuos, Pareiškėjui nepateikus jokių kitų dokumentų, mokesčių administratorius visiškai pagrįstai vertino kaip pajamas už suteiktas paslaugas. Kadangi Pareiškėjas tik kartu su skundu Komisijai pateikė P.P. 1700 Eur, pervestų Pareiškėjui 2022-08-22, grąžinimo patvirtinimą, mokesčių administratorius neturėjo galimybės pasisakyti dėl šios ūkinės operacijos (ne)pripažinimo. Taip pat iš bylos medžiagos (Patikrinimo akto 2 priedas) matyti, kad S.Ž. buvo pervedęs Pareiškėjui 100 Eur „už 2022 spalio 1 d.“ (2022-01-12 įplaukos), jo 2022-03-12 400 Eur pavedimą „Skola“, Pareiškėjui nepateikus apskaitos dokumentų, Inspekcija visiškai pagrįstai vertino kaip atsiskaitymą už įvykusį renginį.

Kaip matyti iš Inspekcijos Sprendimo turinio, Inspekcija šioje byloje akcentavo gyventojų, besiverčiančių individualia veikla, pareigą laikytis teisės aktų, keliamų apskaitos dokumentams (jų išrašymui, išdavimui) ir jų apskaitai, reikalavimų, nurodydama, kad apskaitos duomenų fiksavimas, sisteminimas ir saugojimas nėra savitiksliis dalykas – šių duomenų pagalba mokesčių administratorius tikrina, ar mokesčių mokėtojas laiku ir tiksliai vykdo mokesstinę prievolę, esant pagrįdai, tiksliai suformuoja minėtą prievolę.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-02-17 įsakymu Nr. 1K-040 patvirtintų Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklėmis (toliau – Apskaitos taisyklės, 2010-05-24 redakcija Nr. 1K-166) gyventojas, besiverčiantis individualia veikla (išskyrus notarų, antstolius ir advokatus), naudoja tokius apskaitos dokumentus: sąskaitą faktūrą, PVM sąskaitą faktūrą, kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus, pinigų priėmimo kvitus ir pan.). Gyventojas, besiverčiantis individualia veikla (išskyrus notarų, antstolius ir advokatus), privalo išrašyti ir išduoti prekių arba paslaugų pirkėjams vieną iš šių taisyklių 8.2–8.4 papunkčiuose nurodytų apskaitos dokumentų, jeigu Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-13 nutarimu Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nenustatyta kitaip (Apskaitos taisyklių 8.2, 8.3, 8.5 (2019-02-08 redakcija Nr. 1K-44), 9 punktai). Gyventojas daro atskirą įrašą Pajamų ir išlaidų apskaitos žurnale, kai faktiškai gauna pajamų iš individualios veiklos arba kai turi išlaidų, susijusių su faktiškai gautomis individualios veiklos pajamomis, neatsižvelgdamas į tai, ar jos apmokėtos. Gyventojas, pildydamas žurnalą, nurodo: 5 skiltyje – gautų pajamų sumą eurai. Pasikeitus aplinkybėms (pirkėjas grąžina prekes ar pan.), gyventojas išrašo patikslinamąjį apskaitos dokumentą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 15 straipsniu ir Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklėmis, ir, grąžinęs pinigus pirkėjui, daro įrašą žurnalo 5 skiltyje – įrašo sumą su minuso ženklu (Apskaitos taisyklių (2010-05-24 redakcija Nr. 1K-166) 33, 34 (2014-12-03 redakcija Nr. 1K-421) 34.5 punktai).

Komisija, apibendrindama pirmiau išdėstytų aplinkybių visumą, pažymi, kad Pareiškėjas akivaizdžiai nesilaikė nurodytų teisės aktuose išdėstytų apskaitos reikalavimų, mokesčių administratoriui nepateikė 2021–2023 m. pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo ar kito dokumento, kuriame būtų užfiksuotos šio laikotarpio pajamos ir išlaidos, mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, kad Pareiškėjas deklaravo tikrovės neatitinkančius duomenis.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas kartu su skundu Inspekcijai pateikė papildomus dokumentus (Pinigų grąžinimo patvirtinimus (*be datos*)), pasirašytus paslaugų užsakovų, kuriuose nurodyta, kad paslauga nebuvo suteikta, nurodytos Pareiškėjui į sąskaitą pervestos ir grąžintų pinigų sumos. Inspekcija Pareiškėjo pateiktų dokumentų (Pinigų grąžinimo patvirtinimų) nei jų formalaus atitikimo teisės aktų reikalavimams požiūriu, nei jų turinio prasme nevertino, konstatuodama, jog tai gynybinė Pareiškėjo pozicija. Pareiškėjas kartu su skundu Komisijai be pirmiau paminėtų dokumentų, pateikė papildomus dokumentus ir tvirtina, kad paslaugų užsakovams grynais pinigais grąžinta avanso suma sudaro ne 19450 Eur, kaip buvo nurodoma patikrinimo metu, o 37600 Eur.

MAĮ 67 straipsnyje nustatyta, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas (1 dalis). Mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (2 dalis). LVAT praktikoje ne kartą konstatuota, kad pagal šiame MAĮ straipsnyje įtvirtintas taisykles, įrodinėjimo pareiga (*lot. onus probandi*) yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo; kai mokesčių administratorius yra surinkęs atitinkamus faktinius duomenis ir jais grindžia apskaičiuotus papildomus mokesčius bei su jais susijusias sumas, mokesčių mokėtoju apsiginti galimybė atsiranda, kai jis savo ruožtu teikia kitokius faktinius duomenis, suponuojančius priešingą nei mokesčių administratoriaus padaryta išvadą; jeigu mokesčių mokėtojas neįvykdo šios pareigos, tai nustačius, jog mokesčių administratorius pagrindė mokesčių mokėtoju apskaičiuotą mokesį ir su juo susijusias sumas, mokesčių mokėtoju atsiranda mokestinė prievolė. Mokesčių mokėtojas, norėdamas paneigti mokesčių administratoriaus apskaičiuotą konkretų mokesį, privalo pateikti pagrįstus argumentus ir juos

pagrindžiančius naujus įrodymus, lemiančius nustatyto mokesčio dydžio neteisingumą (žr., pvz., LVAT 2010-11-08 nutartį adm. byloje Nr. A-556-1527/2010; 2010-10-25 nutartį adm. byloje Nr. A-438-1147/2010; 2011-12-22 nutartį adm. byloje Nr. A-575-912/2011; 2012-05-24 nutartį adm. byloje Nr. A-442-1601/2012; 2015-10-12 nutartį adm. byloje Nr. A-1021-442/2015, 2023-04-05 nutartį adm. byloje Nr. eA-165-789/2023, 2024-06-19 nutartį adm. byloje Nr. eA-1684-575/2024, 2024-11-20 nutartį adm. byloje Nr. eA-743-556/2024, 2024-11-27 nutartį adm. byloje Nr. eA-2422-968/2024 ir kt.).

Komisija, įvertinusi pirmiau aptartas aplinkybes, konstatuoja, jog šiuo atveju susidarė situacija, kuomet mokesčių administratorius, Sprendime akcentuodamas apskaitos dokumentų ir apskaitos reikšmę gyventojų individualios veiklos atveju, vis dėlto Pareiškėjo už nesuteiktas paslaugas grąžintą gyventojams grynais pinigais lėšų sumą, turinčią tiesioginę įtaką Pareiškėjo 2021–2023 m. apmokestinamųjų pajamų sumos nustatymui, apskaičiavo ne pagal apskaitos dokumentų duomenis, o remdamasis Pareiškėjo pateikto sąrašo apie paslaugų užsakovams grąžintas lėšas ir šių užsakovų elektroninių laiškų (atsakymų į mokesčių administratoriaus paklausimus) duomenimis. Pareiškėjas, kvestionuodamas mokesčių administratoriaus nustatytą mokestinės prievolės dydį, patikrinimo metu ir mokestinio ginčo metu nurodė skirtingas grąžintų už nesuteiktas paslaugas užsakovams grynaisiais pinigais lėšų sumas, pateikdamas papildomus dokumentus, kurių mokesčių administratorius nevertino, o Komisijai pateikė papildomus dokumentus.

MAJ 155 straipsnio 4 dalies 5 punkte yra nurodyta, kad Komisija turi teisę priimti sprendimą perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. LVAT yra išaiškinęs, kad MAJ 155 straipsnio 4 dalies 5 punktas yra tinkamai pritaikomas tik tuomet, kai sprendimui (perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo) priimti egzistuoja teisinis pagrindas. Paprastai toks pagrindas atsiranda, kai yra nustatomos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio ginčo. Tokia situacija gali susidaryti dėl padarytų esminių procesinių teisės normų pažeidimų, kurių negalima pašalinti kitu būdu, kaip tik pakartojus iš naujo atitinkamas administracines procedūras, arba nepilnai ištyrus visas reikšmingas bylai aplinkybes, be kurių yra negalimas pagrįsto sprendimo priėmimas (LVAT 2008-02-14 nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-163/2008, LVAT 2011-06-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-2801/2011).

Komisijos vertinimu, siekiant pašalinti nustatytus šalių pozicijų prieštaravimus nagrinėjamame ginče ir teisingai įvertinti Pareiškėjo mokestinės prievolės (GPM, PVM, PSD, VSD) dydį, yra pagrindas Pareiškėjo skundą grąžinti Inspekcijai nagrinėti iš naujo. Dėl šios priežasties Inspekcijos Sprendimas yra naikintinas, o Pareiškėjo skundas perduodamas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. Inspekcija, nagrinėdama Pareiškėjo skundą iš naujo, turėtų argumentuotai įvertinti visus Pareiškėjo teiktus (įskaitant teiktus tik Komisijai) dokumentus ir iš naujo spręsti klausimą dėl Pareiškėjo 2021–2023 m. apmokestinamųjų pajamų dydžio.

Pareiškėjas skunde prašo Komisijos sumažinti paskirtos baudos dydį ir atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų delspinigių vadovaujantis MAJ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais teisingumo ir protingumo principais. Komisijos vertinimu, pasisakius, kad Inspekcijos Sprendimas, kuriuo papildomai apskaičiuoti mokesčiai ir delspinigiai, yra naikintinas ir perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo, nėra teisiškai reikšminga pasisakyti dėl Pareiškėjo argumentų šiais klausimais.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-11-03 sprendimą Nr. 68-69 ir A.A. skundą perduoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė